

    Reedukace dyslexie

Základní techniky reedukace dyslexie:

- Metoda obtahování.
- Metoda Fernaldové.
- Metoda postřehování.
- Čtení se záložkou (okénkem).
- Čtení v duetu.
- Metoda vyhledávání chyb.
- Metoda dublového čtení.
- Návčik dlouhých a krátkých samohlásek.
- Metoda globálního čtení.

Metoda obtahování:

- vhodná pro počáteční stádium reedukace u těžkých případů dyslexie i dysgrafie.
- když nefunguje zraková ani sluchová analýza, použijeme jako hlavní vodítko hmat a pohyb.
- dítě si vymyslí slovo, které by sám nenapsal ani nepřečetl, napíšeme je velkými písmeny na list papíru. Žák slovo obtahuje prstem a každé písmeno vysloví, což opakujeme tak dlouho, dokud slovo nezvládne pohybově. Pak předlohu zakryjeme a pokračujeme se zavřenýma očima, pak žák píše načisto.
- netolerujeme chyby, chválíme,
- možno použít i při výuce cizích jazyků.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.

Metoda Fernaldové:

- metoda je vhodná pro děti s dobrou strategií ve čtení, ale jejichž čtení je pomalé. Je vhodná i pro dospělé,
- dítěti určíme text asi o 10 řádcích, dítě musí text jen letmo přelétnout zrakem a podtrhat si nesnadná slova, stejný krok udělá i po druhé (podtrhne si stejná slova nebo i jiná), až skončí přečte si podtržená slova, až po této přípravě čte dítě daný text,
- z letmého čtení dítě text už trochu zná, nemusí se bát obtížných slov a čte s větší sebedůvěrou,
- za 2-3 měsíce denního cvičení přináší metoda velké zlepšení v plynulosti i rychlosti čtení.

Metoda postřehování:

- využívá se při inverzích ve čtení,
- žákovi na chvíli ukážeme slabiku, slovo či skupinu slov a žák musí text přečíst, využíváme barevnosti,
- nároky postupně zvyšujeme (od jednoslabičných slov k víceslabičným, atd.),
- procvičujeme pomocí kartiček, na kterých máme příslušný text natištěný nebo pomocí záložky,
- tím, že dítě čte text již předem procvičovaný postřehováním se zvýší kvalita i rychlost čtení.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.

Čtení se záložkou (okénkem):

- metoda velmi rozšířená a účinná zejména u mladších dětí,
- záložky musí odpovídat velikosti písma, záložkou pohybuje ten, kdo s dítětem pracuje, ne dítě samo, rychlost pohybu záložky musí být přizpůsobena rychlosti čtení žáka, náročný proces, při kterém nesmíme zapomenout na relaxaci,
- účelem je cvičit správné pohyby oka po řádku a odstraňovat tak dvojí čtení,
- v destičce papíru je na jednom okraji vystřižené „okénko“ asi 4 cm dlouhé v šířce odpovídající písmu, okénko využíváme dvojím způsobem:
- text postupně odkrýváme, ukazujeme začátek slova, pak celé slovo (zabraňujeme hádání),
- text postupně zakrýváme – dítě má před sebou nejprve celý řádek, který okénkem postupně zakrýváme (tlačíme dítě dopředu), zvyšuje rychlost a plynulost čtení.

Čtení v duetu:

- čteme společně s dítětem neprocvičený text, a sice tak, že rychlost přizpůsobujeme možnostem dítěte,
- čteme výrazně, zřetelně, se správnou intonací,
- dítě vyrovnává své tempo s naším a snaží se přizpůsobit,
- své špatné čtení při tomto způsobu nácviku neslyší a snadněji se vzdává svých špatných čtenářských návyků.

Metoda vyhledávání chyb:

- čteme text a žák sleduje naše čtení, dopouštíme se ve čtení těch chyb, které se vyskytují ve čtení žáka, úkolem žáka je opravovat naše chyby,
- dítěti můžeme předložit chybně napsaný text k opravě.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.

Metoda dublového čtení:

- používá se u žáků, kteří čtou nepřesně, domýšlejí koncovky slov a často chybují,
- žák čte hlasitě daný text o slovo zpět za hlasitým čtením pedagoga (rodiče),
- děti s dyslexií bývají často neurotizované, mají ze čtení obavy, tím, že je čtení podpořeno hlasitým čtením učitele, získává dítě zpětnou vazbu a odbourává strach,
- tato technika je založena na psychologických principech, je určena pro starší děti, které mají za úkol sledovat čtení dospělého a najít v něm záměrné chyby.

Nácvik krátkých a dlouhých samohlásek:

- některé děti nejsou schopné reprodukovat rytmizované struktury, zvláště zvukové,
- k nápravě se využívá bzučáku,
- dítěti se předříkávají slova s výraznou výslovností délek a jejich rytmus se přitom zmáčknutím tlačítka a bzučáku přehraje, žák slova opakuje a snaží se napodobit rytmus bzučáku, jestliže se dítěti reprodukce nedaří, vyslovujeme slova s ním a vedeme mu ruku při mačkání na bzučák, cvičení opakujeme, dokud není dítě schopno rytmus reprodukovat bez naší pomoci,
- v další fázi dítě zapisuje tečkami a čárkami rytmizované zvuky, slova, která mu předříkáváme a která po nás opakuje nebo která říká samo,
- nemáme-li k dispozici bzučák, hlásky se vytleskávají.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.

Metoda globálního čtení:

- vychází z tvarové psychologie, učebnice První čtení (HEMZÁČKOVÁ), vychází ze slova jako celku, DECROLY, PŘÍHODA,
- slovo se dítě učí s obrázkem (zrakové vnímání), nutnost pasivní slovní zásoby, po osvojení lze přejít na analyticko-syntetickou metodu,

4 etapy:

- Etapa přípravy na čtení.
- Etapa paměti.
- Etapa analýzy a syntézy.
- Etapa automatizace.

3 fáze:

- Rozlišování, přiřazování identických obrázků, slov.
- Spojování slova a obrázku.
- Pojmenování.

Základní opatření a doporučení:

- čtení je důležitější než psaní – max. 10 min. denně, nepřetěžovat dítě,
- využití záložky - okénka,
- využití barev, kartiček s obtížnými slovy, multisenziorální přístup,
- motivovat ke čtení, vzbudit v dítěti zájem o čtení,
- využít komiksů, hádanek, vtipů, křížovek, pohádek,
- neopravovat každé chybně přečtené slovo, zaměřit se hlavně na obsah,
- zjišťovat porozumění obsahu,
- chválit, odměňovat, dělat dítěti radost,
- zavedení deníčku, kam se zapisují úspěchy,
- vnější úprava textu (jasná kompozice, rozložení textu, pozadí, typ písma),
- využití počítačů či DVD, obrazových materiálů, názornost,
- tvořivost, nápaditost, pečlivost učitele, dobrá znalost didaktiky čtení,

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.

- akceptace problému, atmosféra, krátkodobé cíle, kontakt rodiny a školy.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch učení*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3613-3.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál 2003. ISBN 80-7178-800-7.